

"...

II - ANAYASA'YA AYKIRILIK İDDİASI İLE İLGİLİ GEREKÇE VE SAVUNMA ÖZETLERİ :

1 - Davalı vekilinin gerekçesi özeti :

a) Anayasa'nın 40 inci maddesine göre herkes sözleşme hürriyetine sahiptir. Kanun bu hürriyeti ancak kamu yararı amacı ile sınırlayabilir.

Müvekkilim Banka ile Onuncu Dönem milletvekili arasında o zamanki mevzuata uygun biçimde borç verme sözleşmesi yapılırken, ödeme şartları saptanmıştır. Bankanın rızası olmaksızın yasama yolu ile sözleşmede değişiklik yapılarak faiz ve masraf borçlarının bağışlanması, böylece işçi veya köylü gibi iktisatça zayıfmışçasına bir bölük milletvekilinin korunması kamu yararı güdüldüğü gibi bir gerekçeye dayandırılmaz. Bir Devlet Bankasının bu yoldan milyonlarca liralık alacağıın silinmesinin kamu zararına olacağı ortadadır.

b) 1313 sayılı Kanun, aynı durum ve koşullar altında borçlanıp borçlarını gününde ödemiş milletvekilleri ile ödememiş milletvekilleri arasında eşitsizlik ve ikincilerden yana bir ayrıcalık oluşturmakta ve böylece Anayasa'nın 12 nci maddesi ilkeleri ile de çelişkiye düşmektedir.

c) Anayasa'nın 2 nci maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti demokratik ve sosyal bir hukuk devletidir. 1313 sayılı Kanunun çıkarılması yasama yetkisini Millet adına kullanmaları gerekli milletvekillerinin yetkilerini kendilerine ayrıcalık sağlama yönünde kullandıkları anlamını taşır ve demokratik devlet ilkesi ile bağdaşamaz.

ç) Devletin, Anayasa'nın 35 - 52 nci maddeleri uyarınca öncelikle yardım etmek zorunda bulunduğu geniş yurttaş topluluğu bu yardımlardan gereği gibi yararlanamadığı halde daha iyi, durumda bulunan birkaç yüz borçlu milletvekilinin ana para dışındaki borçlarının 1313 sayılı Yasa ile bağışlanmasına gidilmesi sosyal devlet ilkesine de ters düşer.

d) Bankanın mamelekine girmiş ve 6/8/1970 gününden önceki dönemde yürürlükte bulunan 444 sayılı Yasaya göre tahakkuk ettirilmiş % 6 muaccel faiz ve temerrüt giderleri alacaklarının borçlanma sözleşmesine Yasa ile müdahale edilerek borçlunun mamelekine aktarılması Anayasa'nın kazanılmış hakları koruyan ilkeleri ile uyuşmaz.

e) Hukuk devletinde yasaların, genel nesnel ve soyut esaslara dayanması gerekir. Oysa 1313 sayılı Kanunla sayıları birkaç yüz kişiye ulaşabilen, kimlikleri önceden belli kimseler için özel ve somut kurallar getirilmiştir.

f) 1313 sayılı Kanunun 1 inci maddesi yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 2., 7., 12., 38. ve 40 inci maddelerine aykırıdır.

2 - Karşı tarafın savunması özeti :

a) 1313 sayılı Kanun bu konuda ilk çıkarılmış yasa değildir. Çiftçilerin Ziraat Bankasına olan borçlarının faizlerine ve borcun tsıksitlendirilmesine ilişkin olarak 2814, 4094, 1305 sayılı Kanunlar vardır. 444 sayılı Kanunla 11 inci Dönem milletvekillerinin Maliyeye olan borç

Esas Sayısı:1973/2

Karar Sayısı:1973/14

faizleri kaldırılmıştır. Ziraat Bankası Devlet bankası olduğu için bu yönden Hazineden ayrımı yoktur.

b) Ziraat Bankası ile borçlular arasında sözleşme bulunması durumu yasama meclislerinin Devlet malı ve Devlet bankası malı üzerindeki tasarruf yetkisini bertaraf etmez.

c) 1313 sayılı Yasa bir ayrıcalık yasası değildir; yerine getirilmesi güç, hattâ olanaksız duruma gelmiş Devlet ve banka alacaklarının tasfiyesi ereğini gütmektedir.

ç) Hukuk önünde herkes eşittir. Çiftçinin faizi kalkarsa milletvekilininki de kalkar.

d) Bankanın zararı ileri sürüldüğü gibi 20 milyonun üstünde olamaz. Bu, ancak 4 - 5 milyonluk bir iştir. Kaldı ki azlık veya çokluk hukukî sonucu etkilemez.

e) Borçlarını ödemiş olanların bunları geriye alamaması ödemeyenlerin borçlarının kaldırılmasına engellik edemeyeceği gibi eşitliği de bozamaz. Olsa olsa eşitliği sağlamak için ödeyenlerin de ödediklerini geriye almalarını gerektirir.

3 - Mahkemenin Anayasa'ya aykırılık görüşünün özeti :

a) Anayasa'nın 40 ıncı maddesine göre sözleşme hürriyeti vardır; bu hürriyet ancak kamu yararı nedeni ile sınırlanabilir. 10 uncu Dönem milletvekilleri davacı Banka ile o tarihte yürürlükte bulunan mevzuat uyarınca sözleşme yaparak Bankadan borç para almışlar, karşılığında borcun aslı ile birlikte faiz ödemeyi kabul etmişlerdir. Bir bölük milletvekilinin borçlarını ödemeyerek temerrüt durumuna düştükleri bir sırada Yasama Meclislerinin Bankanın rızası olmadan muaccellik kazanmış borç unsurlarından bir bölümünü kaldırmak üzere 1313 sayılı Kanunu çıkarması, ortada kamu yararı olmadığı için 40 ıncı maddeye aykırılığı oluşturur ve bir küme milletvekilinin korunması ereğini güder.

b) 1313 sayılı Kanun, aynı koşullar altında borçlanıp borçlarını zamanında ödemiş iyi niyetli milletvekilleri ile mutemerrit duruma geçmiş milletvekilleri arasında eşitsizlik ve ikincilerden yana bir ayrıcalık doğurduğu için Anayasa'nın 12 nci maddesi ilkelerine de aykırıdır.

c) Bir bölük eski milletvekiline özel nitelikte üstün haklar getiren 1313 sayılı Kanun yasaların genel ve nesnel esaslara bağlanması ilkesi ile dahi çelişmektedir."